

Zalán Tibor

CIPŐ-MESE

Ez akkor történt, amikor még élt Bandika, és vonaton érkezett meg Párizsba, a Gare de l'Estre. Ez persze hülyeség, mert, ha nem él, akkor meg sem érkezhett volna a nagy múltjáról elhíresedett pályaudvarra. Ahogy az is hülyeség, hogy Bandika egyenesen a Gare de L'Estre érkezett, mert nem érkezhett oda – bár a huszadik század elején ez még választható lett volna. Ő azonban a huszadik század másik végében élt, már amíg élt, és akkor ez, így, nem kínálkozott lehetőségként. Ami bizonyos, utazott. És nem is akárhogyan.

Egy kora őszi napon, 20.40-kor, a Keleti pályaudvarról indult el vele a Budapest–Zürich vonat, reggel 8,20-kor érkezett Zürichbe, 9,34-kor Zürichből indult tovább a TGV-n, majd 13,37-kor érkezett meg Párizsba, a Gare de Lyonra. Pierre, később sem megmagyarázott hóbortból, délután négyre a Gare de l'Estre várta. Bandikának tehát még bőven volt ideje átmenni oda a Gare de Lyonból. Történetünk szempontjából nem lényeges, de fölemlíthető, gyalogosan vágott neki az útnak a Boulevard Diderot-n a Nation tér felé, félóra múlva egy rendőrtől csak annyit kérdezett, papírról olvasott franciasággal: *Gare de l'Est*. A rendőr egy autóbuszra mutatott, oda, ahol a megállóban már sokan várakoztak, velük együtt kapaszkodott fel, jegy nélkül, a kopottas járműre, csöppet sem szorongva emiatt, vérében volt a bliccelés, otthon nap mint nap gyakorolta a 4–6-os vonalán, hátrasiétt, és leült a körülésre, ahonnan most igazi turistaként szemlélhette meg a várost. A buszvezető belerecsegte a hangszóróba a következő megállót: „Boulevard Menilmontant, Père-Lachaise”. Bandika ezt is eleresztette a füle mellett, nem csengett ismerősen a világhírű emberek temetőjének a neve. Nem emlékezhett otthon hallott történetekre sem, mert azok a történetek nem hangzottak el, amelyek azt emlegették volna föl, hogy a rajongók ösvényt tapostak Édith Piaf és Yves Montand sírjáig, ahol gyakran kézzel írott leveleket lehet olvasni; vagy Jim Morrison sírjáig, amely talán már csak egy nagy gödör, peremén állandóan füvező-zenélő és bagzó fiatalokkal. Az már csak könnyű hab lett volna a ki sem süttött tortán, hogy távolabb, a 44-es parcellában, egy 1988-ban felavatott

emlékmű 1956-ra és Nagy Imrére emlékeztette a sírok között kőszalókat. Bandika nem járt megemlékező nagygyűlésekre, nem szerette a temetőket, így nem is bolyongott azokban. A lényegesebb ennél, valahogy csak megérkezett a Gare de l'Estre.

Talán szerzői fontoskodás fölemlíteni, nyilván arról sem lehetett lövése, hogy ezt a háromnegyed óra után elért pályaudvart egy Ady Endre nevű faszinger már megénekelte valamikor, valahol, honnan is lett volna. Így aztán az a feeling sem volt meg benne, ahogy annak a tudata sem, hogy neki feelingje lehet, hogy egykor egy élő indult el innen, és egy halott érkezett oda, szimbolikusan persze, ahonnan ő elindult; csöppet sem töprenkedő ellenhalottként érkezett meg tehát. Most ne bonyolódjunk bele abba, hogy létezhetett volna számára, ha kicsit műveltebb, s nem áll meg a nyócker egyezményesen szint alatti szintjénél, bár miért is kapaszkodott volna annál feljebb, amikor neki jó volt minden úgy, ahogy volt, szóval, létezhetett volna (a nem létező) érdeklődése számára egy Rue de Lévis utca, benne egy 92-es számmal, vagy egy Saint Michel Boulevard, ahová az ősz csak úgy beszökni szokott. Bandika nem volt turistaember sem, a látványosságok éppúgy nem érdekelték, mint a másoknak sokból előkerített egyéb ingyencségek. Leginkább az volt a fontos számára, hogy sör legyen, akármilyen, főleg reggel, és hideg. Olyan, amilyen, de legyen. Így azután, amikor megérkezett a híres pályaudvarra, és az őt fogadó, a méregdrága vonatutazást fizető meghívója (vajon miért nem repültette inkább?), leveleiben többször is aggodalmasan részletes menetrendet küldő, és őt itinerrel ellátó, régi nyóckeres barát, a hajdani, családjával disszidáló is előkerült a várakozó tömegből, és a bőröndjén trónoló Bandika nyakába borult, akinek a megszokott baszki után csak annyi mondanivalója maradt számára, hozzátevőlegesen, hogy sok itt a bokszos, még több, mint a cigány a nyóckerben. A barát tapintatos, egyben elnéző mosollyal nyugtázta, hogy a múltjából hozzá érkezőből sok év után se nem lett szalonna, kutya se lett, főként pedig nem lett liberális és/vagy européer.

Az autóban, melynek a méretét és a márkáját meghatott bizalommal vette szemügyre, sem figyelt oda a barátjára, aki rendíthetetlen buzgalommal igyekezett elmagyarázni, épp hol járnak, hol, éppen mi mellett suhannak el. Még a Diadalív árnyéka sem érdekelte. Arra a kérdésre azonban feltűnően megélnékült, amikor a Pierre azt kérdezte, és nem vagy-e éhes, Bandika. Éhesnek éhes, baszki, van valami

harapdálnivalód itt az autóban, kérdezte nem titkolt reménykedéssel. Majd otthon, mondta váratlanul hidegen Pierre. Pierre valamikor, gyermeknek, még Péter volt, így is adott hírt magáról akkori leveleiben, Péter, a ti Péteretek, aztán egyszer csak Pierre lett, francia, nyilván, amikor a család megkapta az állampolgárságot. Onnantól elvárta, hogy a Pétert az otthoniak is elfelejtsék. El is felejtették. Ő maga, amikor nem felejtkezett meg erről, már kényeskedő akcentussal beszélt a magyart, és ahol csak tudta, igyekezett törni is azt, leginkább az otthoniakkal való ritka találkozásokkal.

Pierre, bár történetünk szempontjából az is elhanyagolható, franciatanár volt egy Párizs külvárosában működő középiskolában. Lakást egy nagy ház harmadik emeletén bérelt, ugyanebben a párizsi külvárosban. Három szoba, konyha, fürdőszoba, ahogy mondani szokták, igazi bő legénylakás. A magyar barát a három közül a konyhához legközelebb eső kisebbik szobát kapta. Ágy, asztal, fotel, tévé. Ja, és hűtőszekrény, akár egy szállodában – bár Bandika nem nagyon volt még életében szállodában, ha volt is, biztosan csak valami motel lehetett az, amelyben még véletlenül sem volt bárszekrény –, telepakolva piával, még pezsgő is volt közöttük, fedezte fel ujjongással. Mi kell még?

A franciás vacsora után, amelyben szerencsére akadt hús is a sok mindenféle zöldség között, és amely Bandika legnagyobb meglepetésére sajttal és könnyű vörösborral végződött, nem valami desszerttel, avagy, az ő szótárában kaláccsal, Pierre fáradságra hivatkozással váratlanul elvonult a konyhától legtávolabb eső szobájába, magára hagyva a fejét tanácstalanul forgató vendégét, aki, némi sértődöttséggel a kebelében, a tévé képernyőjén vibráló tájakat bámulta szórakozottan, nem lankadó energiákkal fosztva ki közben az itallal telizsúfolt kis hűtőszekrényt. Filmet nem nézett, minek, ha úgysem ért belőle semmit. Ruhástól aludt el, ami nem volt szokatlan esemény nála.

Reggel kellően kábultan ébredt. A sajtó fejében zsongó mindenfajta gondolatok közül egy makacsul vissza-visszatért. Mintha Pierre beszélgetett volna valakivel éjszaka! Ebben nem csak az volt számára talányos, hogy ki lakhat még itt rajtuk kívül, ha lakik, de az is, hogy csak a gyermekkori barát hangját vélte hallani. És egyszer sem hallotta a másik válaszát. Az is különös, tűnődött, mintha a középső szobából szűrődött volna át hozzá a beszélgetés. Kilopakodott a szobájából, lábujjhegyen, akár a krimikben az áldozat, diszkrétan kopogott az ajtón,

bár ezt a szót ő maga soha nem használta volna, s óvatosan lenyomta a kilincset. Az ajtó zárva volt, amin, furcsa módon, meg sem lepődött. Letérdelt, hátha megold valamit a kulcslyuk. Keresel valamit? – kérdezte váratlanul a vállá fölé állva Pierre. Bandika zavartan egyenesedett föl, és tanácstalanul bámult a leleplező arcába. Zárva, baszki, nyögte ki végül. Zárva, hagyta rá a másik. Gyere, tálalva a reggeli. A franciás reggeli után, amely szerencsére tartogatott szalámit és valami szalonnaszerűséget is, és az ő kérésére egy hideg sörrel ért véget, Pierre azt indítványozta, menjenek el együtt vásárolni. Együtt, akadt föl a javaslaton Bandika. Együtt. Hova, baszki? A régiségpiacra, válaszolta Pierre, és a válaszban volt valami érthetetlen modorosság, mert a férfi szinte szertartásosan állt föl hozzá az asztaltól. Ott minek? Ott kinek. Ott kinek? Emmának. Emma ki? Emma Emma. Értem. Nem érted. Akkor jó, baszki, menjünk az ócskapiacra, és vásároljunk Emmának! De én is? Te is. Nekem nincs. Neked van. Mondom, hogy nincs. Tudom, hogy van. Azzal benyúlt a zsebébe, egy marék papírpénzt húzott ki onnan, s a meghökkent Bandika kezébe nyomta. Mennyi pénz ez? – kérdezte, mert meg se merte nézni. Sok, baszki. Elég. Nekem, miért? Majd otthon meg te látsz engem vendégül, a nyolckerben. Furcsa volt, ahogy így le-vel mondta a nyőckert. Ja, majd otthon, én. Messze van az ócskapiac? Nincs messze, csak nagy. Nagy a választék. Akkor sokáig oda leszünk. Oda. Te, mondd, van itt még valaki rajtunk kívül? – kérdezte némi szorongással a hangjában. Hülye kérdés. Ki lenne? Honnan lenne? Egyébként, miért kérdezed? Csak úgy. Kérdezem csak úgy, baszki. Mondom, hogy nincs. Hallottam, hogy nincs. Akkor miért kérdezed? Már kérdezni se kérdezhettek, baszki? Kérdezhetsz. Pierre indulattal mondta. Egyben jelezte is ezzel, hogy részéről befejezettnek tekinti az erről való beszélgetést. Vásárolunk. Vásárolunk. Mit? Amit találunk. De mit keresünk? Amit megvehetünk. Mindketten idegesek lettek. Neked kell valami, vagy csak úgy, baszki. Csak úgy. Nem nekem. Nekem nem kell semmi, szabadkozott restelkedve Bandika. Nem is neked lesz. Mi nem lesz nekem? Neked semmi sem lesz. Ha se neked, baszki, se nekem, akkor kinek vásárolunk? Mondtam, hogy Emmának. Pierre ismét szertartásos lett, a kimondással megszűnni látszott benne a feszültség, a pillanatra feltámadt ellenérzés. Igaz, nyögte Bandika, el is felejtettem, hogy Emmának. Csak úgy, kiment a fejemből. Emmának, aki csak Emma. Úgy van, Emmának, karolta át immár

bizalmaskodva a magyarnak maradt magyar vállát a magyarból lett francia. Ebben maradtak. Így indultak el.

A Pierre által régiségkereskedésnek nevezett, a Bandika által csak ócskapiacnak titulált hely számtalan hosszú bódéból, pavilonból állt, alattuk mindenféle lekerített kis eladóhely, új és használt kacatok nagy tömegben, parfümtől a vaskályháig, női bugyitól a porszívóig, a festményektől a régi ágytálakig, ahogy az már ilyen helyen lenni szokott, minden, vagy még annál is több. Pierre néhány éve ötven euróért vásárolt itt egy Kelemen Károly-képet. Hihetetlen, motyogta magában. Ez még a kínai piacnál is nagyobb, baszki, lökdösődött a tömegben otthonosan Bandika. Pierre boldogan bólogatott. Nagyobb is, jobb is, szorongatta Bandika karját. Mire van szüksége ennek az Emmának? Amit veszünk neki. De milyen az ízlése? Amilyen a miénk. De mégis. Mondtam. Pierre hangja ismét barátságatlan és bizalmatlan volt. Nem kérdezett többet. Turkáltak a jobb-rosszabb holmik között, parfümököt szagolgattak fintorogva, női bugyikat tapogattak cinkosan összemosolyogva, vaskályhák nehéz ajtóit csapkodták, porszívócsöveket vettek a lábuk közé, vívó mozdulatokat téve meghosszabbított nemi szervükkel, amin nevettek az emberek, érdekes, hogy senki sem rökönödött meg a két idétlen barátan. Megvan, rikkantotta vidáman a francia, és ebben a vidámságban benne volt az is, hogy minden, útjukba kerülő kimérésnél megálltak, és ittak két deci könnyű vörösbort, Bandika kezdetben sört, mert, talán említve volt, nagyon szerette délelőtt a hideg sörök páráját érezni gyomrában, én sálat veszek Emmának. Az előttük lógó megszámmlálhatatlan selyemsálból végül egy halványzöldet választott ki. Ez jó lesz Emma finom vonásaihoz, tette hozzá csillogó szemmel. És én mit vegyek, baszki? Mit tudom én. Vegyek neki cipőt? Vegyel neki cipőt! De hányas a lába? Ahányas a tiéd, bökte ki némi gondolkodás után Pierre. Mint az enyém? Hát mekkora ez a te Emmád? Százhatvannyolc centi magas. De hát, baszki! Nekem negyvenhármas lábam van. Akkor neki is, bólogatott Pierre. Egy törpének nem lehet ekkora lába! Emma nem törpe, förmedt rá türelmetlenül Pierre. Rendben, csak ne dühöngj! Nem dühöngök. De dühöngsz. Akkor dühöngök. Mégis, elárulnád, hogy milyen cipőt vegyek neki? El. Férficipőt. Férficipőt, állt meg az ütő Bandikában. Férficipőt. Akkor, ez az Emma nyilván férfi, dadogta zavartan Bandika. Férfi az anyád! Hogy lenne Emma férfi? Gyönyörű, gimnazista lány. Még nincs

tizennyolc. És férficipőt hord? Férficipőt. De pontosítok, nem hord, azon jár. Azon jár? Hogy te milyen firnajszosan beszéled még mindig a magyart! Megáll az eszem, baszki! Bizony, hogy használom. Mindent megbeszéltek. Mégis mindketten zavartak lettek ettől a beszélgetéstől, így szó nélkül bolyongtak tovább a körülöttük hullámzó szombati emberáradatban. Mégis, milyen színű férficipőt vegyek, lassított a riadt és semmit sem értő Bandika egy cipőket áruló bokszt előtt. Ami megy a nadrágodhoz, válaszolta Pierre, magától értetődik. De hát, nem nekem lesz a cipő. Persze, Emmának lesz. Akkor meg? Emma igazodni fog az ízlésedhez. De nekem nincs semmilyen ízlésem, baszki! Akkor vedd azt, amelyik tetszik, próbáld fel, ha nem nyom, ha kényelmes, akkor Emma is elégedett lesz veled. Bandika zavartan kuporodott le a sokára kiválasztott barna bőrcipővel egy koszlott kis puffra. Reszket a kezem, bámulta a cipőket. Mitől reszket a kezem? De ezt nem merte hangosan mondani. Pierre-nek tetszett a cipő. Igazából csak a következő söntés következő vörösborra után nézte meg jobban a választott lábbelit. Nem rossz, bólogatott. Emmának biztosan tetszeni fog. Mikor adjuk oda neki? – kérdezte izgatottan Bandika. Ebéd után. Emma velünk ebédel? Emma soha nem ebédel velünk. Értem. Nem értem. Majd megérted. Emma ilyen. Persze, a szüleinél ebédel. Nem azt mondtad, hogy gimnazista? Igen, gimnazista. De nem a szüleivel lakik. Akkor egyedül? Nem. Na jól van, baszki, vörösödött el Bandika, akkor most megmondom neked, lényeg a lényeg, hogy kicsit pefodil dolognak tartom, amit ezzel az Emmával művelsz. Pedofil, javította ki hűvösen, nem titkolt megbántódással Pierre a barátját. Baj, hogy így megmondtam a tutit? Nem baj. Fő, hogy őszinte vagy. Ha megismered Emmát, másként fogsz vélekedni a mi kapcsolatunkról. Félreértettél, mentegetőzött Bandika, nem úgy gondoltam, baszki, mindenki azzal kúr, akivel akar. Csönd a hangzavarban. Akivel tud, nyikorogta hozzá a biztonság okából. Ezen mindketten felnevettek. Ismét szent volt a béke. Már-már vidáman indultak hazafelé. A régiségpiac szélén egy nagy tábla előtt megállította Pierre. Várj, lefényképezlek ezzel a táblával. Mi van ráírva? – kérdezte. Nem lényeges. Fényképezett, és vett egy csokor, meglehetősen ízléstelen, műanyag virágot. Bandika vásárlás közben igyekezett messze elbámulni. A temetőben sem szerette a műanyag virágokat. Ezeket meg még azoknál is rondábbaknak találta. Innen nem látszik a Fergelj-torony – kérdezte szórakozottan, és bámészkodott melán

tovább az ég felé. Az Eiffel-torony? Ja. Így is lehet mondani. Az, az, vagy valami ilyesmi. Innen nem. Talán holnap este elmehetnének megnézni, ha nincs annyira messze. Elmehetünk, hagyta rá Pierre. Ekkor még csak Pierre sejthette, hogy ez a másnap esti séta nem fog összejönni nekik.

Az ebéd franciás volt, szerencsére akadt benne hús is, előtte sör Bandikának, utána megint vekni nagyságú sajtokból szeletek, hozzá vörösbor, de a desszert, vagy, ahogy Bandika szótárában szerepelt, a kalács, ismét elmaradt. Most szóvá is tette. Te cukros vagy? Miért, úgy nézek ki? Az úgy senkin sem látszik előre. Nem vagyok cukros. Miért? Hogy soha nem eszünk kalácsot. Ja, süteményt, értette meg a szándékát Pierre. Azt mindig Emmával esszük. Mikor? Nemsokára. Addig? Addig elmegyünk, veszünk valami bort, mert ez a palack nagyon elfogyini látszik. Nincs a spájzban tartalék? Nincs a lakásban spájz. Pierre az órájára nézett. Na, induljunk máris! Sietnünk kell? Nem, csak én időre szokok menni. Időre? Időre. Fura egy ember vagy, Pierre. Fura. És ha közben megjön Emma? Nem fog megjönni. Biztosan tudod? Soha nem jön meg közben. Értem. Nem értette.

A tanár mindennap, ebéd után, egy csemegeboltban vette meg a *Bouches-du-Rhône*-ját (ami főleg Aix-en-Provence-ban termett) – egy közepes minőségű cabernet sauvignont –, amelynek a csersavasságát még el tudta viselni. A boltban, valahány alkalommal, valamivel kettő előtt, egy elegáns hölgy jelent meg tizenegy éves lányával. Amikor a bolt faliórája kettőt ütött, a kislány az édességes pulthoz szaladt, megállt előtte, benyúlt a csokoládé után, és ujjai ilyenkor összeértek a tanáréval. Mindez legfeljebb 2-3 másodpercig tartott. A játék pedig hónapok óta tartott. A tanár fél perccel kettő előtt befejezte a borosüvegek közötti kutakodást, elsétált az édességes pulthoz, és remegő ujjakkal felkészült az érintésre. Erről senkinek sem beszélt. Arról sem, hogy egyik alkalommal a kislány azt suttogta neki: Tessék jönni mindennap, mert nem mondom el senkinek! Ezután következtek ők. És Bandika látogatásakor éppen Emma volt soron.

Az utcán ácsorogva várakozott, amíg Pierre vásárolt. Erre külön megkérte. Hogy az utcán várja meg őt. Egyedül akar bemenni a boltba. Különös is lehetett volna ez, de nem tartotta annak, nyilván egyre jobban hozzászokott Pierre különbségeihez. Elszívott egy szál Gitanes-t, ez az erős és tiszta füstű legionárius cigaretta valamiért szörnyen

imponált neki. Talán a nevébe szeretett bele. Ki tudja, ki miért mibe, vagy kibe szeret bele! Pierre sápadt volt és szórakozott, amikor kilépett a boltból. Mehetünk? – kérdezte. Bandika eltaposta az aszfalton a cigarettáját. Persze, mehetünk. És mentek hazafelé. Szótlanul bandukoltak a kora délutánban. Mintha elfogyott volna közöttük a levegő.

Pierre három személyre terítette meg az asztalt. Az asztal közepén, fehér porcelánvázában, a csokor műanyagborzalom viritott. Fő helyen a szar, gondolta Bandika, figyelt és hallgatott. Három virágmintás kistányér. Zsolnay, morogta, mintegy magának, a francia. Három kecses kis desszert-villa. Három szalvéta. Három öblös, magas talpon egyensúlyozó pohár. Pierre felbontotta a bort. Gondosan megszagolta a dugót, bólintott, azután az üveget az asztalra tette. A konyhából süteményt hozott, amely se nem volt torta, se nem volt rétes. Valahol a kettő között volt. Leültek, Pierre kitöltött mindhárom pohárba egy kevéske bort. A magáét Bandika felé emelte. Emma? Nem kapott választ. Emmát nem várjuk meg a borral, kérdezte ismét meglepetten. Emma már itt van, válaszolta végre Pierre. Majd a második pohár után lesz velünk. Ittak. A bor könnyű volt. Bouches-du-Rhône, mondta Pierre, és csettintett. Bandika rábólintott. Végül mindegy is. Hallgattak. Bandika kinézett az ablakon, de nem látott néhány jellegtelen felhőn kívül semmit az égen. Ha itt van, mire várunk? – kérdezte, meg sem próbálva palástolni a türelmetlenségét. Vagy inkább a kíváncsiságát. Majd jelzi, ha be akar jönni hozzánk. Nem azt mondtad, hogy itt van? Itt van. Itt van, de hol? A szobájában. Bandika agyában kezdett valami derengeni. A középső szobában lakik? Nem lakik, ott van. Értem. Te pedig bezártad. Nem zártam be. Ő zárta be magát. Gyakran tesz ilyet? Mindig ezt teszi velem. És mikor fog akarni jelezni, hogy kijön? Nem kapott választ. Hogy fog jelt adni, amikor ki akar jönni hozzánk? – kérdezősködött tovább. Pierre a szívére mutatott. Amikor úgy érzi, hogy ki akar jönni, itt csenget. Hol itt? Pierre ismét a szívére mutatott. Itt. Bandika ritkán használta a misztikus szót, most sem tette ezt, de valami ilyesmi megfordult a fejében. Én is hallani fogom? Te semmiképpen. Akkor majd szólsz. Persze. Pierre újratöltött a poharukba. Ültek tovább, egyikük sem nyúlt a pohár felé. Vártak. Bandika az asztalra rakott süteményt bámulta. Valahol a torta és a rétes között. Pierre csak sokára állt fel. A középső szoba ajtajához lépett. Zakója zsebéből egy kulcsot halászott elő. Lassítottnak tűnő,

szertartásos mozdulattal fordította meg kulcsot a zárban. Kinyitotta az ajtót. Bandika lélegzetviesszafojtva várta a helyén, mi fog történni. Ha belülről zárta be, hogyan, hogy Péter, bocsánat, Pierre kívülről nyitja ki? Pierre sokáig állt a nyitott ajtó előtt. Nem akar kijönni? Ki fog jönni. Mikor? Mindjárt. Telt az idő. Bandika egyre kínosabban érezte magát. Most akkor jön, vagy nem jön? Gyere ide, és kérd meg, hogy jöjjön ki! Pierre a kezével sürgető mozdulatot tett. Mármint, hogy én kérjem meg? Te. Miért én? Mert te vagy a vendég. És akkor nekem kell megkérnem, hogy jöjjön ki? – értetlenkedett. Emma nagyon szégyenlős. Én is, baszki, vallott szint Bandika. Félek. Mitől félsz? Nem tudom. Olyan érthetetlen ez az egész. Valóban? Nem tudott mit válaszolni. Nem is válaszolt. Kis idő múlva Pierre újra megkérte, menjen az ajtóhoz, és kérje Emmát, hogy jöjjön ki. Nehezen tápászkodott fel, nem értette, miért kell neki ilyesmiket csinálnia. De a vendég, ugye, vendég. Várj, mondta hirtelen Pierre. Vedd fel az új cipőt! De hát, szabadkozott, azt Emmának vettük. Persze, tárta ki mosolyogva a karját Pierre, de ő most azt szeretné, ha te vennéd fel. Megadta magát. Szó nélkül belebújt a cipőkbe, és már nagyon nem értett semmit. Bizonytalan léptekkel közelítette meg az ajtót. Egy darabig tétovázott, azután benézett a szobába.

Emma a szekrényben állt. Valóban tizennyolc év körüli lány volt. Vagy inkább tizenhat-tizenhét között, bizonytalanodott el Bandika. Dús barna haja kibontva zuhant a vállára, nyakában az a sál, amelyiket délelőtt vettek a régiségkereskedésben. Vett neki Pierre. Vajon mikor került oda, futott át rajta a gondolat. De meg is maradt futó gondolatnak. Hosszú, vékonynak tűnő combját térdig érő szoknya takarta el, amely része volt a gimnáziumi kék egyenruhának. Karján bordó címke, szép, vastag, hímzett betűkkel:

LICEUL TEORETIC I. L. CARAGIALE

NR. 274

TIMIȘOARA

Tehát valóban tanuló. Valószínűtlenül halvány arcából kiragyogott nagy kék szeme. Ezek a szemek most kíváncsian meredtek Bandikára. Harisnyás lábán nem volt cipő. A cipő az én lábamon van, ocsúdott fel a látvány okozta sokkból. És majd azokon fog járni. Igaza van Pierre-nek. Nem azokban. Tetszik Emma, duruzsolt a fülébe a gondo-

latban megszólított. Azt hiszem, nagyon. Ugye, ugye, lihegte diadalmasan Pierre. Várj, ne mozdulj, azonnal jövök! És nem mozdult. Nézte Emmát, a kék szemek változatlan kíváncsisággal meredtek rá. Zene csendült fel a szomszéd szobában. Kérd fel egy táncra Emmát, drága barát, kiabált ki bentről Pierre. Baszki, én nem tudok táncolni, hebegte. Vele meg, különösen nem. Ne riasszon meg a szépsége! Kedves és finom lény. Bandika elszántan előre lépett. A derekánál fogva felemelte Emmát, harisnyás lábait finoman a cipőjére engedte. Könnyű volt, hajlékony, finom volt az illata, arca a mellkasához simult. Lassan lépkedni, vagy inkább imbolyogni kezdtek a zene ütemét követve. Pierre egy széket hozott ki a konyhából, leült rá, keresztbe tette a lábait egymáson, és kedvtelve nézegette őket. Ugye, megértesz, kérdezte a dal és tánc lecsengése után Bandikát. De az csak konokul hallgatott.

Már a konyhában ültek. Emma Pierre mellett, aki kivörösödve szorongatta a kezét. Vele végre boldognak érzem magamat. Erre sem válaszolt semmit. Nem tudok válaszolni, baszki, nem tudok válaszolni, akarta mondani, de nem tudta kimondani ezt sem. Pierre egyre nyugtalanabbá vált. Hol Emmát nézte, hol Bandikát. Váratlanul tört ki, odaszegezve vendégét a székhöz. Hogy nézel rá, te kurva? – kapott a lány hajába, aki félrebillent a széken. Tetszik neked ez a hímringyó? Bandika nem mozdult, bénán sodródott a hirtelen felgyorsult fejleményekkel. Nézd, a ribanca, hát nem beléd esett, vigyorgott kétségbeesett fintorral az arcán Pierre. Mit nem adok meg neked, Emma, mi kell még, Emma, hát nem vagyok neked jó, Emma? Emma, fejét félig feléje fordítva, némán ült a helyén. Zabálj, te riherongy, bődült el Pierre, és Emma arcába, szájába próbálta kenni-gyúrni a krémes süteményt. Bandika nem mozdult. Látod, ilyenek ezek mind, próbálta elkapni a tekintetét Pierre. Még a tojáshéj ott van a formás seggükön, de már a kurválkodáson jár az eszük. Most megbüntetek, mert rossz voltál! Azzal a lány süteménytől összemajszott arcába csapott. Bandika nem mozdult. Akkor sem, amikor Pierre bevonszolta Emmát a fürdőszobába, akkor sem, amikor a fürdőszobából hörgés, vinnyogás, vonyítás szűrődött ki. És akkor sem, amikor Pierre visszaült a helyére hirtelen éveket öregedett hamuszürke arccal, asztalra dobva a kezében szorongatott kést. Mind kurvák, ezek mind kurvák, szólalt meg egy idő után rekedt, vagy inkább fakó hangon. Megerőszakoltam. Meg kellett tennem. Így kellett ennek lennie. Így végezték az elődei is. Mind kurvák

voltak. Az életemet adtam nekik. Ő is az volt. De megcsaltak mind. És megcsalt ő is. Megöltem őket, mert egy idő után megvettem rajtuk keresztül az egész női nemet. Megvettem, és megöltem őt is. Most ítélkezel felettem? Bandika továbbra is hallgatott. Hogy miért erőszakoltam meg, mielőtt megöltem, kérdezi a tekinteted. Mert már nem akart engem. Mert nem engem akart. És tudod, hogy miért? Mert első látásra beléd szeretett. Bandika kifejezéstelen arccal hallgatott. Hát ezt sem tekinthetem kurvaságnak? Meg te is belé szeretted. Ne is tagadj, látok mindent! Bandika nem tagadott. Ült, és konokul hallgatott. Pierre felragadta a műanyag virágot az asztalról, és vázástól a középső szoba ajtajához vágta. Ezt is neki vettem, tombolt tovább. Zokogott és röhögött egyszerre. Mint akinek elment az esze. Pedig nem ment el. Mert én tiszteltem őt. Becsültem benne a nőt. A női tisztaságot. De érdemtelennek bizonyult erre. Meg kellett erőszakoljam, csak így tudtam bemocskolni. Bemocskolódtok, tehát megölhettem. Nem én akartam bemocskolni. Az ő akarata volt. És én bemocskoltam. Hogy megölhessem. Így tettem minddel. Az összessel. Akarták, hogy bemocskoljam őket, és hogy megöljem őket. És mind tizennyolc éves volt. És valamennyit Emmának hívták. De ne aggódj miattam. Már kinéztem az új Emmát. De még nincs tizennyolc éves. Van időm. Megvárom. Mindegy, hogy hívják. Emmának fogom hívni.

Kiviszel a pályaudvarra, baszki, szólalt meg végre Bandika. Hova akarsz menni, kérdezte csodálkozva Pierre. A pályaudvarra. De miért a pályaudvarra? Mert elutazom. Hosszabb időre? – kérdezte. Azt hiszem, hosszabb időre. Sajnálom, mondta Pierre. Én is sajnálom. Nem nézed meg, mielőtt elmész? Nem, mondta Bandika. Nem akarom. Megértelek. Borzalmas látvány. Darabokra tépve, vagdalva, trancsírozva. Összemaszátolva a nedveimmel. Egy rakás gumirongy. Elég, emelte fel a hangját Bandika. Nem érdekel, hogy mióta? Nem. Akkor is elmondom. Van egy lány, egy kislány a csemegeboltban, egy egészen kicsi. Nem mondd el, szakította félbe Bandika. Nem kell semmit sem mondanod! De ha mégis? Inkább mégsem, baszki!

Írjak? – kérdezte az autóban Pierre. Írhatsz. Ha akarsz. Többet nem is nagyon beszéltek. És nem beszéltek többé egymással.

Hazaérkezése után kis idővel megjött Pierre levele, benne egy fényképpel. A fénykép hátlapjára odavetve: „Mon ami! Emmával sokat

gondolunk rád.” A kép Bandikát örökíti meg egy nagy hirdetés alatt állva. A molinón a következő olvasható:

Çan'est pas parcequ'on est de latex que vous nous traitez comme des chiens, un petit bouquet de fleur en plastique de temps en temps, c'est pas grand chose, ça nous ferait tellement plaisir.

Ceci était un communiqué pour le respect de la dignité des femmes gonflables.

Baszki, ebből egy szót sem értek, hümmögött Bandika, aztán összegyúrta a borítékkal együtt a fényképet, és a szemetesbe dobta. A sör legalább jó volt. Na, talán még az a kis bor is, kedves Pierre!

Kibontakozás (mészkő), részlet